

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΘΡΙΛΕΡ

Οι απρόσμενες συνέπειες της ανάγνωσης

Καλώς ήλθατε σ' έναν κόσμο όπου τα βιβλία πρωταγωνιστούν σ' ένα παιχνίδι ζωής και θανάτου.

Της Δανάης Χριστοπούλου

Το βιβλιοπωλείο των σκιών

MIKKEL BIRKEGAARD

ΜΤΦ. ΛΥΟ ΚΑΛΟΒΥΡΝΑΣ

ΠΑΤΑΚΗΣ 2009

ΣΕΛ. 494, ΤΙΜΗ €19,80

«100 μεταξένια. Διπλά, λευκά φύλλα» – αυτό διαβάζω στα κίτρινα γράμματα του γαλάζιου κουτιού από χαρτομάντιλα που βρίσκεται στο γραφείο μου. Συναρπαστικό, ε; Αν ανήκα στη σχέση των Λετόρων, όπως οι ήρωες του «Βιβλιοπωλείου των σκιών», αυτές οι φράσεις θα ήταν αρκετές για να δημιουργήσουν πονοκέφαλο στη μητέρα μου στο διπλό δωμάτιο – ενδοχρόνως και να την μετατρέψουν σε πειθήνια μαριονέτα μου, που θα πραγματοποιεί από δω και μπρος κάθε μου καπρίτσο (αρκεί να θυμάμαι να της διαβάζω συχνά). Πατι οι Λέτορες έχουν την ικανότητα να επηρεάζουν τους ανθρώπους απλά και μόνο με τη δύναμη της ανάγνωσης. Στα δικιά τους χέρια, οποιαδήποτε τυπωμένη λέξη γίνεται ένα γεμάτο περίστροφο που μπορεί να στραφέι στον ακροατή, πυροβολώντας τον

με συναισθήματα και απόψεις, έτσι ώστε, όταν η ανάγνωση τελειώσει, αυτός να νομίζει πως το να τους χαρίσει π.χ. το μεγαλύτερο μέρος της κινητής και ακίνητης περιουσίας του είναι κάτι ολότελα φυσικό. Βέβαια, οι Λέτορες είναι δυνατοί αλλά άκακοι: ρομαντικοί βιβλιόφιλοι που συναντώνται στα σκοτεινά σοκάκια και στα παλιά βιβλιοπωλεία της Κοπεγχάγης σε καθεστώς απόλυτης μυστικότητας, με στόχο όχι άλλον από το να ενισχύσουν την αναγνωστική τους εμπειρία, «παιζοντας» με τους χρωματισμούς ενός βιβλίου όπως κάποιος «παιζει» με τις ρυθμίσεις των μπάσων στο στερεοφωνικό του (προκειμένου να επιτύχει το βέλτιστο ηχητικό αποτέλεσμα). Οι «υπνωτιστικές» τους ιδιότητες δεν χρησιμοποιούνται, παρά μόνο για το καλό του συνόλου, π.χ. για να επηρεάσουν θετικά έναν πολιτικό που θεωρεί τα επιπλέον μαθήματα ανάγνωσης για

τα παιδιά του δημοτικού χαμένο κόπο και χρήματα. Μέχρι που ο σημαντικότερος και πιο καλοπροαίρετος Λέτορας, ο Λούκα Καμπέλι (ιδιοκτήτης του παλαιοβιβλιοπωλείου Libri di Luca), δολοφονείται διαβάζοντας μερικές γραμμές από το «Operette Morali» του Τζάκομο Λεοπάρντι... Κι έτσι αρχίζει η ιστορία. Ο πρωταγωνιστής του βιβλίου, ο εργασιωμανής δικηγόρος Γιον Καμπέλι, δεν έχει ιδιαίτερη σχέση με τα βιβλία – όπως τα τελευταία χρόνια δεν έχει ιδιαίτερη σχέση και με τον πατέρα του. Η δολοφονία του γερο-Λούκα, όμως, λειτουργεί ως καταλύτης για μια σειρά γεγονότων που υποχρεώνουν τον Γιον να επανεξετάσει όλη του την κοσμοθεωρία, τις αξίες του και όλα νόμιζε πως γνώριζε για τον εαυτό του και την οικογένειά του μέχρι εκείνη τη στιγμή. Με την αρωγή της Κατερίνας και του Ίβρεσεν, βοθρών και αγαπημένων φίλων του πατέρα του, ο Γιον προσπαθεί να ξεσκεπάσει την αλήθεια σχετικά με τη δολοφονία του Λούκα, βάζοντας πλέον σε κίνδυνο και τη δική του ζωή. Ο συγγραφέας δομεί ένα σύμπαν επιβλητικό, στο οποίο οι «υπερφυσικές» δυνάμεις των ηρώων δεν είναι de facto, αλλά ενεργοποιούνται μόνο με την κατάλληλη φόρτιση κατά τη διάρκεια μιας ανάγνωσης. Η αλληγορία είναι σαφής: τα βιβλία μπορούν να δώσουν καινούργια ζωή – ή να την

Στα χέρια των Λετόρων οποιαδήποτε τυπωμένη λέξη γίνεται γεμάτο περίστροφο

αφαιρέσουν. Πρέπει να προσεγγίζονται με σεβασμό και δέος και να μην «καταναλώνονται» αψηφιστά (μερικές φορές, μάλιστα, είναι πιο σοφό να μην «καταναλώνονται» καθόλου).

Μαζί με τον σκεπτικιστή Γιον, καλούμαστε κι εμείς να ανακαλύψουμε με τον δέοντα σεβασμό και τρόπο την ηλεκτρική σκεδόν ενέργεια που μπορεί να κρύβει η ράχη ενός βιβλίου και τους κινδύνους που περιγράφει η περιγραφή μιας ιστορίας, να χάσουμε τον εαυτό μας μέσα της για να τον ξαναβρούμε, επιβεβαιώνοντας την πεποίθησή πως η ανάγνωση ενός βιβλίου είναι καθρέφτης που μέσα του αντικρίζουμε την ψυχή μας. Όμως, ο συγγραφέας δεν αναλώνεται σε άσκοπους λυρισμούς. Η γραφή του είναι άμεση, αδρή και η πλοκή προχωρά αβίαστα, κάνοντας το «Βιβλιοπωλείο των σκιών» ένα συναρπαστικό (αν και... βραχύβιο) ανάγνωσμα.